

**VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS
HUMANITARINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
ISTORIJOS KATEDRA**

**Med diaspora
(REFERATAS)**

Atliko: Giedrius Paliokas
D. styt.: Ilona Strumickienė

Kaunas, 2013

TURINYS:

ĮVADAS	3
1. SENOJI ŠVEDŲ EMIGRACIJA	4
1.1. VIKING AMŲIAIS	4
1.2. MERKANTILINIŲ LAIKOTARPIU	5
1.3. INDUSTRIINIŲ LAIKOTARPIU	5
2. ŠIUOLAIKINĖ ŠVEDŲ EMIGRACIJA	9
3. ŠVEDŲ DIASPORA	12
ĮTVADOS:	14
LITERATŪROS SĄRAŠAS:	15

ĮVADAS

Dafnas lietuvis –iais laikais emigruoja dirbti, neretais atvejais ir apsigyventi, Skandinavijos –alis, j tarpe ir TMedij . Apie TMedij dafniausiai flinome tik tiek, kad ji yra imigracijos –alis, kuri dafnais atvejais pasirenka emigrantai. Mes labai maflai flinome apie –ios –alies migracijos istorij , o apie –iuolaikin emigracij i– TMedijos, Lietuvoje ó labai nedaug informacijos. Kadangi –i laik globaliame pasaulyje migracijos procesai tampa vis aktualesni, yra labai domu pasidom ti, kokie migracijos procesai vyrauja ir kitokiose –alyse, o ypa tose kurias i–vyksta gyventi ir dirbti lietuviai D l –ios prieflasties i–kyla klausimas, ar TMedija, kuri yra siejama dafniausiai tik su imigracija –ia –al , yra tik imigracijos –alis? Galiausiai ar i– –ios –alies i–vyk pilie iai sukuria savo tautos diaspor ? Apflvelgus TMedijos migracijos istorij , but galima surasti atsakymus i–sikeltus klausimus.

Darbo tikslas: I–siai–kinti ar yra susiformavusi –ved tautos diaspora.

Darbo tikslui pasiekti i–sikelti –ie ufldaviniai:

- Aptarti kokie emigracijos procesai TMedijoje vyko iki –i laik .
- Aptarti –iuolaikin TMedijos emigracij
- Aptarti –ved tautos diaspor , pagal R. Cohen pasi lytus bendruosius diasporos bruoffus.

Šaltinių apžvalga: Ra–ant darb buvo naudojamosi vairiais internetiniais –altniais.

Istoriografijos apžvalga: Apra–ant –ved emigracijos istorij daugiausiai duomen buvo rasta knygoje ó *Skandinavijos istorija*¹. Bandant i–siai–kinti ar buvo susiformavusi –ved diaspora nemaflai duomen buvo rasta straipsniuose: *Constructing an Ethnic Identity: The Case of the Swedish-Americans*², *Cultural Homogeneity and Population Stability Among Swedish Immigrants in Chisago County*³.

Darbo metodai: Bandant i–siai–kinti ar yra susiformavusi –ved tautos diaspora, buvo pasitelktas chronologinis apra–omasis metodas.

¹ T.K. Derry. Skandinavijos istorija. Vilnius.1995.

² Dag Blanck, *Constructing an Ethnic Identity: The Case of the Swedish-Americans*, The Ethnic Enigma, Salience of Ethnicity for European-origin Groups, USA, 1989

³ Robert C. Ostergren, *Cultural Homogeneity and Population Stability Among Swedish Immigrants in Chisago County*, Minnesota History, Vol. 43, No. 7 (Fall, 1973), p. 255.

1. SENOJI ŠVEDŲ EMIGRACIJA

1.1. VIKINGŲ AMŽIAIS

Dabartinės Švedijos teritorijoje buvo sunkios gamtinės sąlygos gyventi, todėl žemumų teritorijos klajokliai pradėjo keltis tik Bronzos amfiuje. Ankstyvojo Geleffies amfiiaus metu (500m. pr.m.e.), pradėjus naudoti geresnius rankius dirbamai žemei apdirbti, Švedijos teritorijos tapo labiau apgyvendintos, pradėjo formuotis agrokultūrinis, ekonominis ir socialinis žmonių gyvenimas.⁴

Pradėjus klestėti vairioms gyvenvietėms Švedijos teritorijoje, kartu pagausėjo ir gyventojų skaičius. Žemumų gyventojai pradėjo plėtoti prekybą su kitais kraštais. Taip pat jie vykdė ne tik prekybą, bet ir karinius žygius kitus kraštus, todėl, kaip ir visi skandinavai, buvo vadinami jūrplūšiais, o nuo XI amfiiaus tiesiog vikingais, nors jie savęs patys vikingais nevadino.⁵

Vikingų amfiiaus laikotarpiu (VIIIa. pab. – XIa. Vid.) Švedijos vikingai pradėjo vienytis ir išsmulki valdovų, pradėjo burtis stipresnias gentis pavyzdžiui: Svear ir Gotar. Žemumų dvi gentys galbūt buvo net fundamentalus pamatas –ved tautos atsiradimui.⁶ Todėl plačiau prasme, Vikingų amfiiaus laikais prasidėjo –ved tautos formavimasis, kuriam migracijos procesai atliko svarbų vaidmenį.

Vis pirma Švedijos vikingai migravo ryt Europos teritorijas dažniausiai prekybiniais tikslais, tačiau, daugeliu atvejais, skatinami grobiamųjų žygių.⁷ Švedijos vikingų, kaip prekybininkų veiklą galima pastebėti iš to, kad Švedijos iniciatyva ryt Europos kraštuose nuo pat pradžių turėjo komercinį pagrindą. Prekyba buvo vykdoma dabartinės Rusijos teritorijose, taip pat –ved vikingai upėmis nuplaukdavo iki Bizantijos imperijos ar Kalifato.⁸ Viena iš priežasčių, kodėl vikingai iš Švedijos teritorijų buvo labiau linkę prekiauti, o ne plėškauti gali būti ir tai, kad priešingai nei kiti Skandinavijos kraštų vikingai, –ved vikingai savo laivus pritaikė plaukiojimui upėmis, o ne jūroms, todėl laivuose tilpo daugiau žmonių, o tai apsunkindavo sunkius grobiamuosius žygius. Dažnai pakeliui prekybos keli vikingai kurdavo mašlas gyvenvietes jei tik aptikdavo negyvenamą kraštą.⁹

⁴ <http://www.sweden.se/eng/Home/Society/Facts/History-of-Sweden/> [fir.2013.10.25]

⁵ <http://www.sverigeturism.se/smorgasbord/smorgasbord/society/history/vikings.html> [fir.2013.10.25]

⁶ T.K. Derry. Skandinavijos istorija. Vilnius.1995. p. 43.

⁷ <http://www.sverigeturism.se/smorgasbord/smorgasbord/society/history/vikings.html> [fir.2013.10.25]

⁸ <http://www.geographia.com/sweden/history.html> [fir.2013.10.25]

⁹ T.K. Derry. Skandinavijos istorija. Vilnius.1995. p. 26-27.

1.2. MERKANTILINIŲ LAIKOTARPIŲ

Tiesiogiai medžiagos diasporos paieškas reikia apsisistoti ties merkantilinių laikotarpiu, bet nevalia praleisti ir to laikotarpio nuo Vikingų amfi iki merkantilinio laikotarpio. Kadangi tuo metu baigiantis Vikingų amfiui, medžiaga nuolat stiprėjo, kaip valstybės, ypač tai pastebima XI-XVI a. kuomet ufkariaudama ar prisijungdama gretimas teritorijas, kartu plitė ir vėdik kultūra bei vėd kalbė.¹⁰ Tuo metu jau buvo susiformavę vėd, kaip tautos pamatai.

medijos karinė galia nuolat augo, todėl vykstant ekspansiniam politikui, kartu vyko migracija, bet išvėgti vėd diasporos ufluomazgas labai sunku. Situacija kur kas pasikeitė prasidėjus merkantiliniui laikotarpiui, kartu prasidėjo ir reformacija bei migracija naujai atrastus pasaulio kraštus. Kadangi vėd karalystė buvo sparčiai auganti jūga Europoje, todėl europiniai procesai vyko ir pačioje medijoje.¹¹

Vykstant naujojo pasaulio kolonijizavimui 1638 metais medijos vėliava buvo iškelta prie Delevaro Naujajame Pasulyje ir Aukso krante Afrikoje.¹² medija nors ir kūrė kolonijas jūga, tačiau nepajėgė, kadangi medijos laivynas savo galybę demonstravo tik Baltijos jūros regione. Nepaisant trumpo laikotarpio kolonijas kūrė vėdijos gyventojai, kurie išlaikė savo kalbą ir ryšius su medija bei religijomis iki XVIII a.¹³ Tuo atfėvilgiu remiantis R. Cohen suformuotais bendraisiais diasporos bruoflais galima išvėgti ankstyvasias vėd tautos diasporos ufluomazgas.

Apibendrinus merkantilinio laikotarpį, galima išvėgti vėd diasporos ufluomazgas, kadangi net atskirtai nuo medijos kolonijū gyventojai, vis tiek keletą amfi išlaikė ryšius, savitą kultūrą ir religiją su savo kilmės šalimi. Bet tuo metu nebuvo itin gausiai emigruojama iš medijos.

1.3. INDUSTRIINIŲ LAIKOTARPIŲ

medija nuo XVIII a. pradėjo ekonomiškai stiprėti, taip pat sparčiai mūdėti ir gyventojų skaičius: 1805 metais medijoje gyveno 2,2 mln. flmoni, o 1890 m. – 3,9 mln. flmoni.¹⁴ XX a. pabaigoje medijoje jau gyveno apie 6 mln. flmoni.¹⁵ Toks spartus gyventojų skaičiaus didėjimas apsunkino paprastū gyventojų padėtį visuomenėje, kadangi padidėjo vargingiau gyvenančių flmonių skaičius.

¹⁰ medijos istorija, <http://www.infoplease.com/country/sweden.html> [fir.2013.10.25]

¹¹ <http://www.cai.org/bible-studies/swedish-christian-history> [fir.2013.10.25]

¹² T.K. Derry. Skandinavijos istorija. Vilnius.1995. p. 150.

¹³ <http://www.colonialswedes.org/History/History.html> [fir.2013.10.25]

¹⁴ Klaus J. Bade, *Migration in European History*, Australia, 2003, p.43.

¹⁵ T.K. Derry. Skandinavijos istorija. Vilnius.1995. p. 279.

Industrinio laikotarpiu i– TMedijos buvo vykdomos misionieri misijos, 1846 metais takojant anglams Lunde buvo kurta misionieri kolegija, o septintame de–imtetyje –ved misionieriai savaranki–kai sureng misij Etiopijoje.¹⁶

Prad jus did ti gyventoj skai iui, kur aptar me anks iau, TMedijos gyventoj pad t dar labiau apsunkino kilusios raup (1837–39), dizenterijos ir choleros (1857) epidemijos TMedijoje.¹⁷ Situacija TMedijoje ypa pablog jo 1875 metais kuomet kilo ekonomin kriz TMedijoje.¹⁸ Tokie ekonominiai i–bandymai gyventoj tarpe i–k l id jas emigruoti.

Religija taip pat buvo vienas i– faktori , kuris suvaidino svarb vaidmen emigracijos Taur s Amerik , kadangi 1825 metais grup kvakeriy ir hugenoty i–vyko i– Stavangerio ir padedami Amerikos kvakeri jie k r pirm gyvenviet Niujorko valstijos –iaur je, kuri 1840 metais dar labiau papild emigrantai ó tuo metu emigravo masin vietos sekta su jos k r ju, o antr religini migrant grup sudar baptistai.¹⁹

Remiantis turimais duomenimis didesn s religin s laisv s ie–koti, nuo septinto de–imtme io pradffios, per metus i– TMedijos i–vyko ne daugiau 2509 gyventoj .²⁰ Kartu su religiniais migrantais gal jo i–vykti ir politiniai radikalai ar asmenys, kuri paffi ros skyr si nuo vyraujan ios nuomon s.

1865 ó 1870 metais, pasibaigus Pilietiniam karui, JAV sigaliojo ki aktas, suteikiantis flem s visiems imigrantams.²¹ TMedijos gyventojams flinant j varging tuometin pad t tai buvo palanki galimyb emigruoti JAV, ypa valstieti–kai visuomenei ó jauniausiems kinink s nums, samdini –eimoms, ki darbininkams.²² Kadangi did jant gyventoj skai iui –alyje tuo metu valstie iams buvo maflinamos skurdo pa–alpos, taip pat TMedijoje skurdffi –eim turtas buvo parduodamas i– varfflytini , flemiausiomis kainomis.²³ Emigracij JAV ypa skatino tai, kad nemaflai –ved tur jo gimini ar draug JAV, i–kuri gaudavo lai–kus ir atvirukus apie JAV, prie –ios –alies suidealizavimo taip pat prisid jo ir gausi amerikieti–ka reklama bei flinios apie JAV –ved spaudoje.²⁴

¹⁶ T.K. Derry. Skandinavijos istorija. Vilnius.1995. p. 334.

¹⁷ Ken Sawyer, The emigrants from Smaland, Sweden. The american dream, p.4, <http://fantasticsweden.co.uk/emigrants/theemigrantsfromsmalandsweden.pdf> [fir. 2013.10.26.]

¹⁸ Ken Sawyer, The emigrants from Smaland, Sweden. The american dream, p.3, <http://fantasticsweden.co.uk/emigrants/theemigrantsfromsmalandsweden.pdf> [fir. 2013.10.26.]

¹⁹ T.K. Derry. Skandinavijos istorija. Vilnius.1995. p. 259.

²⁰ Ten pat, p. 259.

²¹ Ten pat, p. 285.

²² T.K. Derry. Skandinavijos istorija. Vilnius.1995. p. 286.

²³ Ten pat, p.298.

²⁴ Elizabeth Baigent, *Swedish immigrants in McKeesport, Pennsylvania: did the Great American Dream come true?* Journal of Historical Geography, 26, 2 (2000), p. 241.

Sud jus visus –juos faktus vien vietai ó galima puikiai suprasti, kod l industrinio laikotarpio metu kilo masin –ved tautos emigracija. Tuo laikotarpiu (1851 ó 1920 m.) –vedai dafniausiai emigravo –ias valstybes: JAV ó 1,030,390; Kanad ó 6,653; Norvegij ó 78,388; Vokietij ó 30,126; Danij ó 94,114 –ved .²⁵ 1910 metais atlikus JAV gyventoj sura–ym buvo uffiksuoti 1mln 200 t kst. imigrant i– Tvedijos.²⁶ Nors pilnai pasitik ti –iais duomenimis negalima, bet vaizdas apie emigracijos m st susidaro pakankamai ai–kus.

Tuo metu kilusi emigracija i– Tvedijos yra ideali terp ie–koti –ved diasporos, tod l b tina –iek tiek sigilinti bent jau labiausiai i–tirt emigracij JAV. Tved emigrantai sve ioje –alyje susiburdavo bendruomenes, kadangi juos vienijo bendri papro iai, bendras dialektas, ir bendros istorin s patirties suvokimas. Amerikos –vedai suprato, kad buvo i–skirtin s bendruomen s nariai, kuri jie suprato ir identifikavo labiau negu savo ry– su Tvedija visumoje, bet tai jimes nesutrukd i–laikyti nenutraukt kult rin ir istorin ry– su Tvedija.²⁷

Prie –ved kult ros i–saugojimo, emigracijoje, prisid jo liuteron Bafny ia. Tuo metu amerikoso–ved bafny ios buvo ne tik kaip religijos centrai, bet kartu ir kaip socialinio bei kult rinio bendravimo centrai, konkretus pavyzdys ó Chisago grafyst s (Minesotoje, JAV) bafny ia, kuri –ved emigrantams pasitarnavo, kaip religinis, socialinis ir kult rinis centras.²⁸

Augustanoje (JAV) 1886 metais buvo pl tojama –ved mokymo programa, o jau 1890 m. –vedikose mokyklose buvo naudojamos tokios knygos, kaip Viking amfliai, Island sagos, kurios pad jo formuotis amerikoso –ved identitetui.²⁹ Augustana miestelio koledfle studijavo gars s amerikoso –vedai, kurie k r ir leido vairius leidinius, pavyzdffiu: Johan Alfred Enander ó leido laikra–t , –ved kalba, Hemlandet (The homeland), kuriame buvo ra–oma apie –ved istorij ir kult r .³⁰ Laikra– i leidimas, –ved kalba, amerikoso –vedams ne tik pad davo i–laikyti savo kalb , bet kartu suteikdavo flini apie savo t vyn , tokiu b du pad damas i–laikyti savo tapatum su kilm s valstybe.³¹

Toki miesteli buvo ir daugiau pavyzdffiu: McKeesport miestelis, kuriame –ved emigrantai, kurie sudar daugum miestelio gyventoj , k r –vedikas –eimas ó tai eido i–laikyti

²⁵Ken Sawyer, *The emigrants from Smaland, Sweden. The american dream*, p.14, <http://fantasticsweden.co.uk/emigrants/theemigrantsfromsmalandsweden.pdf> [fir. 2013.10.26.]

²⁶T.K. Derry. *Skandinavijos istorija*. Vilnius.1995. p.286.

²⁷Robert C. Ostergren, *Cultural Homogeneity and Population Stability Among Swedish Immigrants in Chisago County*, *Minnesota History*, Vol. 43, No. 7 (Fall, 1973), p. 255.

²⁸Ten pat. p. 260.

²⁹Dag Blanck, *Constructing an Ethnic Identity: The Case of the Swedish-Americans*, *The Ethnic Enigma, Salience of Ethnicity for European-origin Groups, USA*, 1989, P.141

³⁰Dag Blanck, *Constructing an Ethnic Identity: The Case of the Swedish-Americans*, *The Ethnic Enigma, Salience of Ethnicity for European-origin Groups, USA*, 1989, P.142.

³¹John C. Hudson, *Migration to an American Frontier*, *Annals of the Association of American Geographers*, Vol. 66, No. 2 (Jun., 1976), p.250.

–vedik bafny i visuomen , laikra– ius, nepaisant sumafl jusi imigrant i–vedijos skai iaus.³² Tš miestelis puikus pavyzdys, kai flmon s nor dami jud ti toliau ir prisitaikyti prie svetimos –alies, kurioje apsigyveno, tuo pa iu kuria nauj savo identitet skirting tiek nuo pa ios kilm s valstyb s, tiek nuo –alies kurioje apsigyveno. Bet tuo pa iu stengiasi, kiek manoma, i–laikyti –ved bendruomen ir savo nacionalin tapatum .³³

Reikia pamin ti, kad industriniu laikotarpiu buvo didel reemigracija, Tvedij i–JAV per 1981-1925 m. laikotarp sugryflo apie 160,000 flmoni .³⁴

Sture Lindmark i–analizav s JAV –ved etnines bafny ias, organizacijas ir spaud 1914 ó 1932 m. laikotarpiu, pri jo i–vad , kad –vedai, emigracijoje, i–saugojo nacionalin tapatum , kult rin paveld ir savas institucijas.³⁵ Visa tik rodo, jog –ved tauta XIX-XXa. suk r savo –alies diaspor , kadangi i–laik tapatum su gimt ja valstybe, tam nesutrukd ir tai kad po Pirmojo pasaulinio karo i–Tvedijos emigracija itin sumafl jo.

³² Elizabeth Baigent, *Swedish immigrants in McKeesport, Pennsylvania: did the Great American Dream come true?* *Journal of historical geography*, 26, 2 (2000), p.244.

³³ Ten pat, p.264.

³⁴ Adolph Jensen, *Migration statistics of Denmark, Norway and Sweden*, International Migrations, Volume II: Interpretations, ed. Walter F. Willcox, National Bureau of Economic Research, 1931, p. 309.

³⁵ Rudolph J. Vecoli, *European Americans: From Immigrants to Ethnics*, *International Migration Review*, Vol. 6, No. 4 (Winter, 1972), p. 423.

2. ŠIUOLAIKINĖ ŠVEDŲ EMIGRACIJA

TMedija iki XX a. pradžios buvo emigrantų šalis, tačiau situacija radikaliai pasikeitė nuo Pirmojo pasaulinio karo TMedija tapo imigracijos šalimi. TMo pasikeitimo priežastimis galima vardinti ekonomikos pakilimą, socialinės gerovės išaugimą, taip pat faktą, kad TMedija laikėsi neutraliteto politikos ir nesikišė karinius konfliktus. Dėl šių priežasčių TMedija tapo daugelio imigrantų galutinio tikslo šalimi nepaisant valstybės geografinės padėties ir gamtinių sąlygų.³⁶

Nuo XX a. 8 dešimtmčio pradžios didinti imigracija TMedijai, ypač padaugėjo prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių.³⁷ Tokia situacija TMedijoje yra išlikusi ir iki šio dienos, kadangi TMedijai, per metus laiko, imigruoja du kartus daugiau žmonių nei iš jos emigruoja.³⁸

Nepaisant to, kad TMedijos ekonomika klestėjo, iš šalies vis tiek emigruodavo žmonės. Dažna emigracijos priežastimi buvo ekonominiai traukos faktoriai – emigruodavo (dažniausiai) aukštos kvalifikacijos darbininkai, tokie kaip: technologijos inžinieriai, gydytojai, advokatai, verslininkai, tyrėjai. Kadangi dirbant JAV, ar kitose šalyse, jiems buvo mokami didesni atlyginimai, nei jų gimtojoje šalyje.³⁹

Vis dėlto didesnė grupė emigruodavo dėl meilės, kadangi nemažai žmonių po Antrojo pasaulinio karo atvykdavo į JAV studijuoti, keliauti ar laikinai dirbti. Tuomet būdami šioje šalyje – vedai, dažnai atvejais, susirasdavo antrą pusę ir apsigyvendavo.⁴⁰ Kalbant apie studijas – tai didžioji dalis studentų sudarė jaunos merginos, kurios, kaip prasta apsigyvendavo savo vyro šalyje.⁴¹

TMais laikais TMedija yra vadinama imigracijos šalimi, kuri daugiau atvykstama nei išvykstama. Nepaisant to, iš TMedijos vis tiek yra emigruojama, todėl trumpai apflvelgsime pastarųjų penkių metų imigracijos procesą TMedijoje.

2007 ir 2008 metais iš TMedijos emigravo vidutiniškai po 45,000 žmonių, iš kurių daugiau kaip pusė emigrantų sudarė asmenys, kurie kada nors anksčiau buvo imigravę iš šalies. Didžioji dauguma vietinių – vedų (kurių gimtoji šalis buvo TMedija) emigravo į Norvegiją, Daniją ir Suomiją.⁴²

³⁶ <http://www.larsnordstrom.com/Articles/About/excerpt-swedishemigration.html> [fir. 2013.10.29]

³⁷ Klaus J. Bade, *Migration in European History*, Australia, 2003, p.256.

³⁸ Immigration and emigration 1960-2012 and forecast 2013-2060, http://www.scb.se/Pages/TableAndChart_91833.aspx [fir. 2013.11.02]

³⁹ <http://www.larsnordstrom.com/Articles/About/excerpt-swedishemigration.html> [fir. 2013.11.01]

⁴⁰ Catrin Lundstro, *Women with Class: Swedish migrant women's class positions in the USA*, Journal of Intercultural Studies, Vol. 31, No. 1, February 2010, p.50.

⁴¹ <http://www.larsnordstrom.com/Articles/About/excerpt-swedishemigration.html> [fir. 2013.10.25]

⁴² Sweden, current trends, <http://focus-migration.hwwi.de/Sweden.6245.0.html?&L=1> [fir. 2013.10.25]

2009 ó 2010 metais i–TMedijos emigravo vidutini–kai po 49,000 flmoni , dafniausiai jie emigravo Norvegij , Didfli j Britanij ir Jungtines Amerikos Valstijas.⁴³ Dauguma emigrant i–TMedijos emigruoja trumpam laikotarpiui ir po kurio laiko v l sugr flta TMedij .⁴⁴

2011 metais i–TMedijos emigravo 51,179 asmenys, toks emigracijos mastas buvo pana–us XX a. pr., kai i–TMedijos masi–kai emigruodavo flmon s. Nepaisant to TMedij imigravo 96,467 asmenys. Tokios didel s emigracijos i–TMedijos paai–kinimas gal t b ti globalus –iuolaikinis pasaulis, kadangi –ved kompanijos, dafnais atvejais b na kurtos ufsienyje. Dafniausiai 2011 metais –vedai imigravo kitas skandinavijos –alis, anglakalbes –alis ir Kinij . pastar j –al emigravo beveik vien d l darbo reikalavim , kadangi Kinijoje kurtose –vedi–kose kompanijose, vyravo –ved tautyb s darbinink poreikis.⁴⁵

2012 metais i–TMedijos emigravo 51,747 asmenys, tod l galima daryti i–vad , kad emigracija kas met turi tendencij did ti. Vis d lto, reikia atkreipti d mes reimigracij , kadangi –ved reimigracija sudaro per 20 procent nuo vis imigrant atvykstan i –al.⁴⁶

Apibendrinus 2007 ó 2012 m. laikotarp galima pasteb ti tendencij - daugiau, kaip pus emigrant i–TMedijos sudaro imigrantai, kurie buvo atvyk TMedij , bet v liau v l i–vyko savo kilm s ar kit valstyb .⁴⁷

Taip pat, TMedijoje vyrauja tendencija, kad emigruoti labiau linksta –vedai turintys auk–tesn i–ssilavinim , ta iau polinkis emigruoti mafl ja tarp vyresnio amfliaus flmoni . TM tendencija vyrauja tarp –ved kilm s pilie i ir –vedijoje gimusi asmen .⁴⁸ Dafniausiai emigruoja 26 ó 35 met darbingo amfliaus –vedai.⁴⁹ TMed tautyb s moterys yra labiau link emigruoti i–TMedijos, dafniausiai to prieflastimi b na santuokos ir maffli vaikai.⁵⁰

Per – laikotarp špopuliariausiosō –ved emigrant tikslo –alys yra Norvegija, Danija, Suomija, Didflioji Britanija, JAV, ir Kinija. Nors –ias –alis emigruojama dafniausiai tik trumpam laikotarpiui, bet negalima atmesti galimyb s, jog nemaflai emigrant pasilieka jose gyventi vis savo gyvenim . Kadangi –is procesas yra tebevykstantis, i– –ios laiko perspektyvos, sud tinga

⁴³ <http://www.sweden.se/eng/Home/Society/Migration/> [fir.2013.10.25]

⁴⁴ <http://www.ixpvisas.com/swedish-immigration-statistics-show-slowng-rate2934> [fir.2013.10.25]

⁴⁵ Sweden reports highest emigration figure last year, <http://english.peopledaily.com.cn/90777/7735072.html#liuyan> [fir.2013.10.25]

⁴⁶ <http://www.scancomark.com/Scandinavia-today/Swedens-population-grew-to-over-9.5-million-100120022013> [fir.2013.10.25]

⁴⁷ Lena Nekby, The Emigration of Imigrants, Return vs, Onward Migration: Evidence from Sweden, 2004,P.10. http://www2.ne.su.se/paper/wp04_07.pdf [fir. 2013.10.26.]

⁴⁸ Lena Nekby, The Emigration of Imigrants, Return vs, Onward Migration: Evidence from Sweden, 2004,P.5. http://www2.ne.su.se/paper/wp04_07.pdf [fir. 2013.10.26.]

⁴⁹ Ten pat. P.11.

⁵⁰ Ten pat. P.12.

vardinti ar –vedai išplėtę savo diasporą tokiose valstybėse, kaip Kinija, ar tuose kuriuos iš-
TMedijos emigruoja tik nedidelis kiekis žmonių .

3. ŠVEDŲ DIASPORA

Apfvelgiant –ved tautos emigracijos istorij , jau merkantiliniu laikotarpiu, buvo galima fivelgti –ved diasporos formavimosi ufluomazgas. Industriniu laikotarpiu –ved diaspora labai sar iai formavosi. Tad norint sufflinoti ar –iais laikais yra susiformavusi –ved diaspora, reikia j aptarti pagal R. Cohen pasi lytus bendruosius diasporos bruoffus:

Išsibarstymas / pasklidimas iš (kilmės) tėvynės (dažnai trauminis) į 2 ar daugiau užsienio regionus. Apfvelgiami –ved migracijos istorij pamat me, jog –vedai yra i–sibarst po daugel pasaulio –ali . Tad aptarsime tik kelet i–j :

- Kanadoje 2006 met duomenimis buvo priskai iuota apie 334,000 gyventoj , kuri bent vienas i–t v buvo –ved kilm s. I–j apie 28,000 gyventoj buvo etni–kai grynos –ved kilm s.⁵¹
- JAV 2009 met duomenimis buvo priskai iuota apie 4,340,000 gyventoj , kuri bent vienas i–t v buvo –ved kilm s.⁵²
- Australijoje 2006 met duomenimis gyveno apie 30,000 –ved kilm s gyventoj , kuri bent vienas i–t v buvo –vedas.⁵³
- Didffiojoje Britanijoje 2010 met duomenimis gyveno apie 25,000 –ved kilm s gyventoj , taip pat 33,000, kurie turi TMedijos pilietyb , o 2008-2009 met laikotarpiu, Didffiojoje Britanijoje studijavo apie 3,000 student i–TMedijos.⁵⁴
- Suomijoje, gyvena apie 30,000 gyventoj , kurie buvo gim TMedijoje ir apie 8,500 gyventoj , kurie turi TMedijos pilietyb . domus faktas tai, kad –ioje –alyje gyvena apie 260,000 –vedi–kai kalban i gyventoj , kurie sudaro netgi tam tikr etnin grup , –iai grupei i–viso priskiriama apie 320,000 –vedi–kai kalban i suomi . I–kuri apie 60,000 gyvena TMedijoje.⁵⁵

Grižimo į tėvynę judėjimas, kuriam pritariama kolektyviai, nors dauguma grupės narių pasitenkina netiesioginiais ryšiais su tėvyne ar retais vizitais į ją. Kaip suffinojome i–

⁵¹ Kanadoje, <http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/dp-pd/hlt/97-562/pages/page.cfm?Lang=E&Geo=PR&Code=01&Table=2&Data=Count&StartRec=1&Sort=3&Display=All&CSDFilter=5000>[fir.2013.10.25]

⁵²JAV, http://planning.maryland.gov/msdc/American_Community_Survey/2009/US/National.xls. [fir.2013.10.25]

⁵³Australijoje,<http://www.censusdata.abs.gov.au/ABSNavigation/prenav/ViewData?action=404&documentproductno=0&documenttype=Details&order=1&tablename=Details&areacode=0&issue=2006&producttype=Census%20Tables&javascript=true&textversion=false&navmapdisplayed=true&breadcrumb=TLPD&&collection=Census&period=2006&productlabel=Ancestry%20%28full%20classification%20list%29%20by%20Sex&producttype=Census%20Tables&method=Place%20of%20Usual%20Residence&topic=Ancestry&>[fir.2013.10.25]

⁵⁴Didffiojoje Britanijoje, http://en.wikipedia.org/wiki/Swedes_in_the_United_Kingdom#cite_note-2001census-2[fir.2013.10.25]

⁵⁵ Suomijoje, http://en.wikipedia.org/wiki/Swedish-speaking_Finns#cite_note-57 [fir.2013.10.28]

–iuolaikin s –ved emigracijos statistikos, –ved reemigracija kasmet sudaro apie 20 procent nuo vis imigrant atvykstan i Tvedij . Tai rodo, jog yra gr flimo jud jimas kilm s valstyb .

Stipri etninės grupės savimonė, išlaikoma ilgą laiko tarpą. Pagrindiniai šios savimonės bruožai: išskirtinumas, bendra istorija, bendro kultūrinio ir religinio paveldo perdavimas, tikėjimas bendru likimu. Tuo atveju galima pamin ti JAV ir Kanad , –alis, kuriose Tvedijos bendruomen s i–silai ilg laik . Tose valstyb se emigrantai ne tik i–saugojo savo gimt j kalb , per kelias kartas, bet kartu ir bendrus papro ius, bendr religij . Dažnai susieina vairius susitikimus, kur propoguoja savo tapatum , pvz: amerik s –vedai vidurvasario metu, turi tradicij susirinkti Manhatene Baterijos parke.⁵⁶

Kolektyvinė atmintis ir mitas apie tėvynę (jos vietą, istoriją, kentėjimus ir pasiekimus). Apflvelgiant –ved emigracij , industriniu laikotarpiu, suffinojome, jog tvirtinant savo nacionalin tapatum amerik s –vedai naudojami skandinavai–kais mitais apie Viking amflius. Taip buvo, kuriama kolektyvin atmintis ir mitas apie t vyn , kas pad jo sustiprinti amerik s –ved bendrumo jausm .

Susirūpinimas santykiais su priimančiąja visuomene, o tai lemia palankumo stoka arba tikėjimą, kad grupę gali ištikti kita nelaimė. Kaip suffinojome trumpai apflvelgdami industrin laikotarp ó –vedai b r si bendruomenes, kai kuriuose miesteliuose, –ved tautyb s gyventojai sudar daugum vis gyventoj . Tai parodo, jog –vedai buvo susir pin savo santykiais su priiman i ja visuomene, kadangi susib r bendruomenes, jie tur jo jaustis saugesni. Bet –ioje vietoje galima –iek tiek paprie–tarauti, kadangi –vedus, JAV visuomen fi r jo gana palankiai, tod l –bedr j diasporos bruofl galima taikyti tik i–dalies.

Tais laikais –ved diasporai pl totis padeda globalizacija, telekomunikacij , IT, fliniasklaidos, transporto paflanga. Tai uftikrina, visas galimyb s emigrantams palaikyti ry– su savo kilm s valstybe ar susisiekti su kitais savo tautieiais toje –alyje kuri imigravo. Konkretus pavyzdys - <http://www.internations.org/> interneto svetain , kurioje galima susirasti savo tautieius.

Apibendrinant galima teigti, kad yra susiformavusi –ved diaspora, kadangi jai b dingi bruoflai jau yra špatikrintiō laiko. Nepaisant to, kad –ved diaspora neturi vieno ai–kaus pagrindinio diasporos tipo, bet jai priskirti galima vairius idealios diasporos tipus, atsifflvelgiant skirtingus –ios –alies istorijos laikotarpius bei pritaikant tam tikrus bruoflus.

⁵⁶ Expat Swedes gather for Manhattan Midsummer, <http://www.thelocal.se/27478/20100628/> [fir.2013.10.28]

IŠVADOS:

Tėvijoje vyko iki ši laikotarpio emigracija per Viking amfiiaus laikotarp buvo pagr sta prekyba ir ekspanciniais tikslais. Merkantiliniu laikotarpiu emigracija buvo vykdoma kolonij k rimo b du. Industriniu laikotarpiu, pasirei-k masin bei darbo emigracija, pagrindin –alis kuri migravo –vedai buvo JAV.

Po Pirmojo pasaulinio karo emigracijos procesas sul t jo, Tėvija tapo imigracijos –alimi, kuria laikoma ir –iais laikais. Tėvulaikin –ved emigracija pasirei-kia tuo, jog pus emigrant sudaro Tėvij imigrav ir pilietyb gav kit valstybi pilie iai.

Tėv tautos diaspora formavosi industrinio laikotarpio metu, nors galima atrasti diasporos ufluomazg ir merkantilinio laikotarpio metu. Emigrav –vedai, b r si bendruomenes, i-laik ry–, savit kult r ir religij su savo kilm s –alimi. Vadovaujantis R. Cohen pasi lytais bendraisias diasporos bruoflais, galima teigti, jog –ved diaspora yra susiformavusi.

LITERATŪROS SĄRAŠAS:

Internetiniai i-tekiai:

1. <http://www.sweden.se/eng/Home/Society/Facts/History-of-Sweden/>
2. <http://www.sverigeturism.se/smorgasbord/smorgasbord/society/history/vikings.html>
3. <http://www.geographia.com/sweden/history.html>
4. <http://www.infoplease.com/country/sweden.html>
5. <http://www.cai.org/bible-studies/swedish-christian-history>
6. <http://www.colonialswedes.org/History/History.html>
7. Sweden, current trends, <http://focus-migration.hwwi.de/Sweden.6245.0.html?&L=1>
8. <http://www.larsnordstrom.com/Articles/About/excerpt-swedishemigration.html>
9. <http://www.ixpvisas.com/swedish-immigration-statistics-show-slowing-rate2934>
10. Sweden reports highest emigration figure last year,
<http://english.peopledaily.com.cn/90777/7735072.html#liuyan>
11. <http://www.scancomark.com/Scandinavia-today/Swedens-population-grew-to-over-9.5-million-100120022013>
12. Kanados statistika, <http://www12.statcan.ca/census-recensement/2006/dp-pd/hlt/97-562/pages/page.cfm?Lang=E&Geo=PR&Code=01&Table=2&Data=Count&StartRec=1&Sort=3&Display=All&CSDFilter=5000>
13. JAV statistika,
http://planning.maryland.gov/msdc/American_Community_Survey/2009/US/National.xls
14. Australijos statistika,
<http://www.censusdata.abs.gov.au/ABSNavigation/prenav/ViewData?action=404&documentproductno=0&documenttype=Details&order=1&tabname=Details&areacode=0&issue=2006&producttype=Census%20Tables&javascript=true&textversion=false&navmapdisplayed=true&breadcrumb=TLPD&&collection=Census&period=2006&productlabel=Ancestry%20%28full%20classification%20list%29%20by%20Sex&producttype=Census%20Tables&method=Place%20of%20Usual%20Residence&topic=Ancestry&>
15. Apie Didžiosios Britanijos statistik ,
http://en.wikipedia.org/wiki/Swedes_in_the_United_Kingdom#cite_note-2001census-2
16. Expat Swedes gather for Manhattan Midsummer, <http://www.thelocal.se/27478/20100628/>
17. Ken Sawyer, The emigrants from Smaland, Sweden. The american dream, Prieiga per internet : <http://fantasticsweden.co.uk/emigrants/theemigrantsfromsmalandsweden.pdf>
18. Suomijoje, http://en.wikipedia.org/wiki/Swedish-speaking_Finns#cite_note-57

19. Immigration and emigration 1960-2012 and forecast 2013-2060,

http://www.scb.se/Pages/TableAndChart_91833.aspx

Publikuoti –altiniai:

1. Elizabeth Baigent, Swedish immigrants in McKeesport, Pennsylvania: did the Great American Dream come true? *Journal of Historical Geography*, 26, 2 (2000)
2. Robert C. Ostergren, Cultural Homogeneity and Population Stability Among Swedish Immigrants in Chisago County, Minnesota *History*, Vol. 43, No. 7 (Fall, 1973)
3. John C. Hudson, Migration to an American Frontier, *Annals of the Association of American Geographers*, Vol. 66, No. 2 (Jun., 1976)
4. Adolph Jensen, Migration statistics of Denmark, Norway and Sweden, *International Migrations, Volume II: Interpretations*, ed. Walter F. Willcox, National Bureau of Economic Research, 1931.
5. Catrin Lundstro, Women with Class: Swedish migrant women's class positions in the USA, *Journal of Intercultural Studies*, Vol. 31, No. 1, February 2010
6. Rudolph J. Vecoli, European Americans: From Immigrants to Ethnics, *International Migration Review*, Vol. 6, No. 4 (Winter, 1972)
7. Lena Nekby, The Emigration of Immigrants, Return vs, Onward Migration: Evidence from Sweden, 2004, P.10. Prieiga per internet : http://www2.ne.su.se/paper/wp04_07.pdf [fir. 2013.11.01]

Literat ra:

1. T.K. Derry. *Skandinavijos istorija*. Vilnius.1995
2. Klaus J. Bade, *Migration in European History*, Australia, 2003
3. Dag Blanck, *Constructing an Ethnic Identity: The Case of the Swedish-Americans, The Ethnic Enigma, Salience of Ethnicity for European-origin Groups*, USA, 1989.